

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach**

Katowice, dnia 17 lipca 2009 r.

**Pani
Iwona Łobesko
Dyrektor
Wojewódzkiego szpitala
Specjalistycznego nr 5
im. Św. Barbary
w Sosnowcu**

LKA-410-15-01/2009
P/09/147

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach skontrolowała Wojewódzki Szpital Specjalistyczny nr 5 im. św. Barbary w Sosnowcu, zwany dalej „Szpitalem”, w zakresie utrzymania w należyтым stanie technicznym obiektów budowlanych w latach 2006-2008.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 2 czerwca 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Pani Dyrektor niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie stan techniczno – użytkowy obiektów budowlanych Szpitala, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości. Negatywnie ocenia natomiast realizację obowiązków określonych w ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. *Prawo budowlane*² w zakresie przeprowadzania i dokumentowania okresowych kontroli tych obiektów i prowadzenia ksiąg obiektów budowlanych oraz stan bezpieczeństwa przeciwpożarowego.

¹ Dz. U. z 2007 r., Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118 ze zm.

Powyższą ocenę uzasadniają następujące oceny częściowe i ustalenia kontroli:

1. Szpital utrzymywał obiekty budowlane w zadowalającym stanie technicznym i estetycznym oraz użytkował je zgodnie z przeznaczeniem i wymogami ochrony środowiska, co stwierdził Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Sosnowcu (PINB), w wyniku kontroli przeprowadzonej na zlecenie NIK.
Stosownie do wymagań art. 62 ust.1 pkt 4 *Prawa budowlanego* obiekty budowlane poddawane były kontroli bezpiecznego użytkowania, a stwierdzone uszkodzenia usuwano na bieżąco. Po wystąpieniu intensywnych opadów śniegu w 2006 r. i w 2008 r. przeprowadzono kontrole grubości pokrywy śnieżnej na dachach budynków użytkowanych przez Szpital, natomiast w 2007 r., po wystąpieniu silnych wiatrów przeprowadzono kontrolę stanu zewnętrznego budynków.
2. Osobom niepełnosprawnym zapewniono, stosownie do postanowień art. 5 ust. 1 pkt 4 *Prawa budowlanego* oraz § 16 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie³ (zwanego dalej rozporządzeniem w sprawie warunków technicznych budynków), możliwości swobodnej komunikacji w użytkowanych obiektach szpitalnych.
3. Szpitalny Oddział Ratunkowy spełniał wymagania ogólnoprzestrzenne dotyczące bezpieczeństwa dostępu do tego oddziału, określone w § 3 i w § 4 ust.1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 15 marca 2007 r. w sprawie szpitalnego oddziału ratunkowego⁴.
4. NIK pozytywnie ocenia stan higieniczno-sanitarny skontrolowanych pomieszczeń Szpitala, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości. Zapewniono w stopniu zadowalającym bezpieczeństwo higieniczno-sanitarne i techniczne. Kontrola wybranych 6 oddziałów szpitalnych oraz kuchni i bloku operacyjnego, przeprowadzona na zlecenie NIK przez Państwowy Powiatowy Inspektorat Sanitarny w Sosnowcu (PPIS), wykazała wprowadzić nieprawidłowości (uszkodzone wykładziny, listwy przypodłogowe, narożniki ścian, stolarka okienna, brak dozowników mydła i uszkodzone baterie bezdotykowe), jednak nie stanowiły one bezpośredniego zagrożenie dla zdrowia i bezpieczeństwa pacjentów oraz personelu.
5. Zainstalowane w budynkach dźwigi osobowe, w latach 2006-2008 poddawane były corocznym okresowym badaniom technicznym, wykonywanym przez inspektorów

³ Dz. U. Nr 75, poz. 690 ze zm.

⁴ Dz. U. Nr 55, poz. 365.

Urzędu Dozoru Technicznego, zgodnie z § 19 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 października 2003 roku w *sprawie warunków technicznych dozoru technicznego w zakresie eksploatacji niektórych urządzeń transportu bliskiego*⁵, a także comiesięcznym przeglądom konserwacyjnym, o których mowa w § 14 ww. rozporządzenia. NIK zwraca jednak uwagę, że pomimo obowiązku wynikającego z § 11 wspomnianego rozporządzenia, w dziennikach konserwacji nie odnotowano przeglądów konserwacyjnych 10 z 16 użytkowanych dźwigów. Stosownych adnotacji w dziennikach nie dokonywano przez okres od 2 do 8 miesięcy 2007 r.

6. W planach finansowych uwzględniano faktyczne potrzeby na remonty i modernizację obiektów szpitalnych. Zaplanowane wydatki nie zostały jednak w pełni zrealizowane z uwagi na niedobór środków finansowych, jak wyjaśniła Dyrektor Szpitala. W 2006 r. z zaplanowanej kwoty 11.460 tys. zł wydatkowano 2.327 tys. zł, tj. 20,3%, w 2007 r. wydatkowano 3.225 tys. zł, co w stosunku do planowanych 16.125 tys. zł stanowiło 20,0 % a w 2008 r. na planowane wydatki w wysokości 482 tys. zł (ograniczone z uwagi na brak środków finansowych) zrealizowano 459 tys. zł, czyli 95,2 %. Część planowanych zadań modernizacyjnych przeniesiona na kolejne lata. Ponadto na bieżące naprawy i konserwacje wydatkowano w kolejnych latach 892 tys. zł, 904 tys. zł i 485 tys. zł, co w stosunku do rocznych planów w tym zakresie 1.173 tys. zł, 950 tys. zł i 600 tys. zł, stanowiło odpowiednio 76,0 %, 95,2 % i 80,8 %.
7. NIK negatywnie ocenia stan zabezpieczenia przeciwpożarowego. Jak wynika z kontroli przeprowadzonych przez Komendę Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Sosnowcu, Szpital nie dysponował dźwiękowym systemem ostrzegania o pożarze (DSO). Spośród jedenastu funkcjonalnych części budynku głównego Szpitala (oddziały szpitalne, przychodnia, administracja, gospodarczy), sprawny system oświetlenia awaryjno-ewakuacyjnego posiadał tylko Szpitalny Oddział Ratunkowy i Centrum Kardiologii. Oznakowanie dróg ewakuacyjnych nie dostarczało niezbędnych informacji (na niektórych odcinkach oznakowania były niekompletne lub nieprawidłowe), a podłogi pokryte zostały wykładziną PCV o nieokreślonym stopniu palności, co było niezgodne z wymogami określonymi w § 11 ust. 1 pkt 5 i 6 oraz § 25 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 kwietnia 2006 r. w *sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków i innych obiektów budowlanych i terenów*⁶. Zastrzeżenia budził również stan gaśnic. Aktualnych przeglądów nie posiadała większość gaśnic

⁵ Dz. U. Nr 193, poz. 1890.

⁶ Dz. U. z 2006 r. Nr 80, poz. 563

śniegowych oraz gaśnice pianowe, natomiast kuchni szpitalnej nie wyposażono w gaśnicę przystosowaną do gaszenia pożarów grupy „F”.

Szpital posiadał natomiast aktualną Instrukcję Bezpieczeństwa Pożarowego a wszyscy pracownicy zostali przeszkoleni w zakresie bezpieczeństwa pożarowego.

8. NIK negatywnie również ocenia realizację okresowych kontroli stanu technicznego obiektów budowlanych. W latach 2006 – 2007 rocznymi kontrolami, o których mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1 *Prawa budowlanego*, objęto cztery z ośmiu użytkowanych obiektów a w 2008 r. jedynie budynek główny o powierzchni zabudowy pow. 2000 m², przy czym kontrolę tego budynku przeprowadzono dwukrotnie w ciągu roku, stosownie do postanowień art. 62 ust. 1 pkt 3 *Prawa budowlanego*. Nie dopełniono w pełni także obowiązków wynikających z art. 62 ust. 1 pkt 2 *Prawa budowlanego*. Spośród wspomnianych ośmiu obiektów, tylko budynek główny w 2008 r. poddano w pełnym wymaganym zakresie kontroli stanu technicznego i przydatności do użytkowania, którą należy przeprowadzać raz na 5 lat. Szpital nie posiada dokumentacji potwierdzającej przeprowadzenie poprzedniej ww. kontroli tego budynku. W pozostałych obiektach, raz na 5 lat kontrolą objęto tylko instalację elektryczną i piorunochronną.

Zaznaczyć należy, że omawiane powyżej okresowe kontrole przeprowadzane raz w roku i raz na pięć lat były dokonywane przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje oraz uprawnienia budowlane a także wpisane na listę członków izby samorządu zawodowego i posiadające aktualne zaświadczenia wydanymi przez tą izbę.

Przeprowadzona przez PINB, na zlecenie NIK, kontrola stanu techniczno-użytkowego obiektów szpitalnych wykazała, że Szpital nie wykonał części zaleceń z okresowych kontroli stanu technicznego obiektów budowlanych. Dotyczyło to m.in. naprawy pokrycia dachowego trzech budynków, uzupełnienia szyb elewacyjnych, rozbiórki części komina w segmencie A i remontu kominów murowanych w segmencie G budynku głównego, uzupełnienie tynków oraz poprawy oporności złączy piorunochronnych w czterech budynkach. Według wyjaśnienia Dyrektora Szpitala, ww. zaniechania były spowodowane niedoborem środków finansowych, w związku z czym większości zaleceń przewidziano zrealizować do końca 2009 r. a naprawę elewacji zaplanowano na 2010 r. w ramach projektu termomodernizacji.

9. Książki obiektów budowlanych prowadzono wprowadzie dla wszystkich obiektów, jednak nie zostały one założone w wymaganym okresie. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra

Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie książki obiektu budowlanego⁷, a także wcześniej obowiązującym w tej samej sprawie⁸, rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 19 października 1998 r., książka obiektu powinna być założona w dniu przekazania obiektu do użytkowania. Budowę obiektów użytkowanych przez Szpital zakończono w latach 1986 -1990, natomiast książki dla sześciu obiektów założono w 2005 r. a dla dwóch pozostałych w 2007 r. Jak wyjaśnił poprzedni dyrektor Szpitala, „nie zna powodów dla których książki obiektów nie zostały założone wcześniej.”

W prowadzonych książkach obiektów budowlanych nie zamieszczono planów sytuacyjnych ze wskazanymi miejscami przyłączenia sieci uzbrojenia terenu oraz części wpisów dotyczących przeprowadzonych kontroli okresowych, co naruszało postanowienia § 5 pkt 3 i 4 oraz § 6 ust. 1 ww. rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r.

Ponadto Szpital nie posiadał kompletnej dokumentacji budowlanej i powykonawczej, pomimo takiego obowiązku wynikającego z art. 63 Prawa budowlanego. Zaznaczyć należy, że dokumentacji tej nie przekazali Szpitalowi poprzedni zarządcy obiektów, a działania obecnego kierownictwa Szpitala zmierzające do skompletowania dokumentacji okazały się bezskuteczne.

NIK zwraca uwagę, że w związku z nieuregulowanym stanem prawnym gruntów, na których usytuowane są dwa budynki (tlenownia i kotłownia awaryjna), Szpital przez cały okres działalności, tj. przez 21 lat korzystał bezumownie z ww. obiektów. W wyniku działań podjętych jesienią 2008 r. uregulowano stan prawny gruntów pod budynkiem tlenowni, co pozwoliło na zawarcie stosownej umowy dzierżawy. Nadal trwa natomiast postępowanie dotyczące wyjaśnienia stanu prawnego gruntów pod kotłownią awaryjną.

Odpowiedzialność za nieprawidłowości w zakresie dokonywania okresowych kontroli obiektów budowlanych i prowadzenia ksiąg obiektów budowlanych oraz braku należytego zabezpieczenia przeciwpożarowego ponoszą:

- obecny i poprzedni Kierownik Obszaru Technicznego i Zarządzania Majątkiem,
- obecny i poprzedni Dyrektor Szpitala, którzy ponoszą odpowiedzialność za zarządzanie Szpitalem.

⁷ Dz. U. Nr 120, poz. 1134

⁸ Dz. U. Nr 135, poz. 882

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. ***Podjęcie stosownych działań w celu zapewnienia bezpieczeństwa pożarowego w obiektach użytkowanych przez Szpital.***
2. ***Przeprowadzanie kontroli stanu technicznego i przydatności do użytkowania (o których mowa w art. 62 ust. 1 ustawy Prawo budowlane) obiektów budowlanych, w okresach i zakresie przewidzianym tą ustawą.***
3. ***Bieżące usuwanie uszkodzeń i usterek stwierdzonych podczas okresowych kontroli w celu niedopuszczenia do pogorszenia właściwości użytkowych i sprawności technicznej obiektów budowlanych.***
4. ***Zapewnienie prowadzenia ksiąg obiektów budowlanych użytkowanych przez Szpital zgodnie z obowiązującymi przepisami.***

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Panią Dyrektor w terminie 20 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Pani prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.